

Protokół nr 36
z posiedzenia wyjazdowego Komisji Edukacji, Nauki i Kultury
w dniu 22 września 2022 roku

Posiedzenie prowadził Pan Piotr Czarnynoga, Przewodniczący Komisji Edukacji, Nauki i Kultury. W posiedzeniu udział wzięli radni członkowie Komisji wraz z zaproszonymi gośćmi zgodnie z załączoną listą obecności.

Proponowany Porządek Posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia, przyjęcie porządku.
2. Historia Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności - wystąpienie Pana Roberta Ciupa dyrektora Centrum.
3. Sprawy bieżące Komisji – zaopiniowanie projektów uchwał na najbliższą sesję Sejmiku.
4. Przyjęcie protokołu z ostatniego posiedzenia Komisji.
5. Zwiedzanie wystawy stałej .

Ad 1.

-Przewodniczący Komisji – otworzył posiedzenie Komisji, przedstawiając proponowany porządek posiedzenia oraz zaproszonych gości. Stwierdził quorum potrzebne do podejmowania opinii i wniosków przez Komisję. Przypomniał, że do zaopiniowania są projekty uchwał z druków VI/571, VI/573. W głosowaniu jawnym Komisja jednogłośnie przyjęła zaproponowany porządek.

Ad 2.

-Pan Robert Ciupa dyrektor Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności - 16 grudnia 2011 roku została zawarta umowa w sprawie prowadzenia wspólnej instytucji kultury pn. Śląskie Centrum Wolności i Solidarności, pomiędzy Województwem Śląskim (51%) a Miastem Katowice (49%). W umowie obie strony zobowiązały się do prowadzenia instytucji kultury Śląskie Centrum Wolności i Solidarności, jako wspólnej instytucji kultury dwóch organizatorów. Jednym z zadań Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności jest prowadzenie ekspozycji – Muzeum poświęconego strajkowi i pacyfikacji kopalni „Wujek”. Społeczny patronat nad Muzeum objął Społeczny Komitet Pamięci Górników KWK „Wujek” w Katowicach. Muzeum zostało zbudowane w 16 miesięcy.

Muzeum mieści się w zabytkowym budynku stojącym obok Pomnika Krzyża, przy skrzyżowaniu ulic Józefa Gallusa i Wincentego Pola. Niegdyś był to kopalniany magazyn odzieżowy, który ma ponad stuletnią historię. Przed II Wojną Światową w tym budynku napełniano karbidem lampy górnicze, w późniejszych latach służył jako magazyn odzieży roboczej, a 16 grudnia 1981 roku stał się niemy świadkiem tragicznych wydarzeń. To z rampy tego budynku padły śmiertelne strzały w kierunku górników z Kopalni Wujek. Zakończony wieloletni proces i wizja lokalna udowodniły, że kilku członków plutonu specjalnego strzelało do strajkujących górników podczas pacyfikacji właśnie z tego miejsca. Dziś ekspozycja stała prowadzona jest przez Śląskie Centrum Wolności i Solidarności – instytucję kultury, której zadaniem jest kultywowanie pamięci po tragicznych wydarzeniach, jakie miały miejsce 16 grudnia 1981. Nową wystawę główną w Śląskim Centrum Wolności i Solidarności otwarto na 40. rocznicę pacyfikacji kopalni „Wujek”. Została udostępniona na trzech poziomach zabytkowego budynku dawnego magazynu odzieży roboczej. Ekspozycja jest poświęcona przede wszystkim strajkowi w kopalni w grudniu 1981 r. oraz oporowi Polaków wobec systemu komunistycznego w latach 80. XX wieku. Nowa ekspozycja jest skierowana przede wszystkim do młodych ludzi, a jej szeroki zakres nawiązuje do historii tego miejsca i ówczesnej sytuacji w kraju. Dotychczasowa ekspozycja zajmowała ok. 140 m² na parterze zabytkowego obiektu. To zdecydowanie za mało, by pokazać wszystkie eksponaty znajdujące się w zbiorach ŚCW i S. Obecnie wystawa znajduje się na trzech poziomach i zajmie w sumie powierzchnię ponad 1100 m².

Wyeksponowana została także znajdująca się w budynku rampa, z której 16 grudnia 1981 r. pluton specjalny ZOMO oddał strzały w kierunku strajkujących górników. W części centralnej budynku zaprojektowano przeszklony wykusz ze świetlikiem, umożliwiającym zwiedzającym wgląd na teren kopalni. Odtworzona została ceglana elewacja budynku. Zapraszam na wystawę i zachęcam abyście Państwo byli ambasadorami tej instytucji. Nasza instytucja regionalna ma kontakty w całej Polsce, współpracujemy z Wrocławiem, Krakowem, Warszawą oraz Gdańskiem. Sądzę że czeka nas ciekawa przyszłość w realizacji naszych projektów.

-Przewodniczący Komisji – chciałbym aby wypowiedź Pana dyrektora uzupełniła jeszcze Pani dyrektor Departamentu Kultury odnośnie powstania tej instytucji.

-Pani Gabriela Gros dyrektor Departamentu Kultury - bardzo się cieszę, że ten projekt powstał. Miał on być finansowany z programu operacyjnego ale nie dostał dofinansowania. Projekt został zrealizowany ze środków własnych, także ze strony miasta Katowice były zwiększone środki finansowe.

-Przewodniczący Komisji – otwieram dyskusję .Chciałbym jeszcze, żeby Pan wspomniał o nagrodach jakie Pan otrzymał oraz proszę opowiedzieć o koncercie Adrea Bocelliego w NOSPR poświęconego pamięci górników z Kopalni „Wujek” poległych 16 grudnia 1981 roku w 40 rocznicę pacyfikacji kopalni „Wujek”.

-Pan Robert Ciupa dyrektor Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności - u podstaw tego projektu było zaproszenie tych rodzin i tych uczestników tamtych wydarzeń w miejsce godne tego upamiętnienia i w odpowiedniej oprawie . Ja byłem przeciwny koncertowi Andrea Bocelliego ponieważ środki finansowe chciałem przeznaczyć na remont łaźni . Z perspektywy widzę, że koncert był wielkim wydarzeniem artystycznym nie tylko dla tych rodzin. Jeżeli chodzi o nagrody to otrzymałem indywidualną nagrodę Prezydenta m. Katowic- zasłużony dla kultury miasta Katowice , kolejną nagrodę którą otrzymałem to medal „Pro Patria” odznaczenie przyznawane przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz medal niepodległości nadany przez Prezydenta RP. Otrzymałem także mundur górniczy od dyrekcji kopalni. Muzeum funkcjonuje w przestrzeni kopalni i dzisiaj jest naszym ratunkiem ponieważ ceny energii tak podskoczyły, że ratuje nas matka kopalnia. Ponad to współpracujemy z wojewódzkimi instytucjami kultury takim jak: Teatr Śląski z którym zrobiliśmy spektakl „Wujek 81” , z Zespołem Pieśni i Tańca „Śląsk” oraz Operą Śląską.

-Przewodniczący Komisji – miałem podobne zdanie w sprawie koncertu, ale je zmieniłem z powodu zaangażowania się artysty w ten koncert . Wzruszenie tych rodzin obecnych na koncercie pozostanie na długo w pamięci. Było to wielkie wydarzenie artystyczne.

-Radna Maria Materla – chciałabym wrócić do koncertu Andrea Bocelliego jego zaangażowanie miało ogromny wymiar dla tych rodzin i dla nas którzy mieli okazję być na tym koncercie. Chciałabym pogratulować Panu i pana pracownikom za zaangażowanie i za propagowanie tej instytucji w której możemy zobaczyć kawałek historii. Życzę powodzenia w realizacji zamierzonych celów.

-Radny Zbigniew Przedpelski- chciałbym na Pańskie ręce przekazać podziękowanie za zaproszenia na obchody rocznicy pacyfikacji kopalni „Wujek” .

-Radna Jadwiga Baczyńska – w jakim wieku mogą dzieci odwiedzać muzeum?

-Pan Robert Ciupa dyrektor Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności - wystawa adresowana jest dla uczniów klas VII i VIII . Dla młodszych dzieci mamy inną trasę zwiedzania.

-

-Radna Jadwiga Baczyńska -czy są jakieś restrykcje związane z zakazem robienia zdjęć z powodu drastycznych scen.?

-Pan Robert Ciupa dyrektor Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności – przed otwarciem wystawy byłem z siostrą jednego z górników w miejscu które wywołuje dużo emocji i zapytałem czy to miejsce jest zrobione tak jak powinno odpowiedziała że tak. Emocje tych rodzin są cały czas , co roku są tutaj i zawsze tak samo to przeżywają. Mamy dyplomatyczne podejście do robienia zdjęć.

-Radny Jarosław Szczęsny - czy często odwiedzają muzeum współcześni górnicy ? Czy współpracujecie z Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku? oraz ilu pracowników zatrudnia Muzeum i jakim budżetem chciałby Pan dysponować?.

-Pan Robert Ciupa dyrektor Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności – współcześni górnicy nie odwiedzają zbyt często naszego muzeum, przeważnie przychodzą tu kombatanci z rodzinami. Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku poszło trochę w inną stronę. My chcemy odtworzyć historię z lat osiemdziesiątych a nie ją interpretować. Muzeum zatrudnia 20 pracowników a co do budżetu to 4,5 -5 mln zł w zupełności by wystarczyło na potrzeby muzeum.

-Przewodniczący Komisji – zamykam dyskusję i przechodzimy do punktu 3 czyli do zaopiniowania dwóch projektów uchwał; w sprawie zmiany uchwały nr III/38/6/2009 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 20 maja 2009 roku w sprawie Przyjęcia Zasad rozliczania obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, oraz zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w kształceniu zaocznym i w systemie kształcenia na odległość, a także określenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli szkół niewymienionych w ust. 3 art. 42 Karty Nauczyciela (ze zmianami) druk VI/517 oraz w sprawie zmiany w planie dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku przez jednostki oświatowe oraz finansowanych z nich wydatków na 2022 rok druk VI/573. Otwieram dyskusję i proszę o wprowadzenie do projektu uchwały z druku VI/571.

-Pan Robert Suwała kierownik referatu nadzoru organizacyjnego w Departamencie Edukacji, Nauki i Współpracy z Młodzieżą - zmiana ustawy Karta Nauczyciela wprowadziła nową kategorię pracowników pedagogicznych – pedagoga specjalnego. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b Karty organ prowadzący określa tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć między innymi pedagogów specjalnych, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 22 godzin. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 42d Karty w szkole podstawowej, liceum ogólnokształcącym, technikum i branżowej szkole I stopnia, niebędących szkołami specjalnymi oraz w zespołach, w skład którego wchodzi te szkoły, zatrudnia się pedagogów specjalnych. Obowiązkiem pedagoga specjalnego jest wsparcie dla nauczycieli, a także realizacja zajęć specjalistycznych bezpośrednio z uczniami oraz udzielanie porad i konsultacji rodzicom uczniów. Proponujemy, aby tygodniowy wymiar godzin zajęć pedagoga specjalnego wynosił 22 godziny. Uchwała nie nakłada obowiązków ani nie pozbawia uprawnień, w związku z czym w celu uregulowania wymiaru pensum dla pedagoga specjalnego od początku roku szkolnego proponujemy, aby uchwała weszła w życie z dniem 1 września br. Projekt regulacji poddany został procedurze konsultacyjnej z reprezentatywnymi organizacjami związkowymi zgodnie z ustawą z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych.

-Radna Dorota Konieczny-Simela - czy są arkusze nie zatwierdzone z powodu wakatu w tej kwestii ?

-Pan Robert Suwała kierownik referatu nadzoru organizacyjnego w Departamencie Edukacji, Nauki i Współpracy z Młodzieżą – nie, ponieważ to dotyczy wszystkich typów szkół za wyjątkiem Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego im. Janusza Kusocińskiego w Raciborzu.

Komisja pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały następującym stosunkiem głosów;

za -9, przeciw – 0, wstrzym. – 0 .

-Przewodniczący Komisji – przechodzimy do głosowania kolejnego projektu uchwały w sprawie zmiany w planie dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku przez jednostki oświatowe oraz finansowanych z nich wydatków na 2022 rok (druk VI/573).

Komisja pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały następującym stosunkiem głosów;

za -9, przeciw – 0, wstrzym. – 0 .

ad 3.

-Radna Lucyna Ekkert – otrzymaliśmy pismo z Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu z prośbą o udział w posiedzeniu Komisji. Chciałabym zapytać czy Pan Przewodniczący zamierza zaprosić na nasze posiedzenie przedstawicieli Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”?

-Przewodniczący Komisji – zamierzam odnieść do tego pisma ale najpierw chciałbym porozmawiać na ten temat z Panem Marszałkiem.

-Radna Agnieszka Biegun – chciałabym w podobnym temacie wspomnieć, iż nasza instytucja „Silesia Film” również zwróciła się do mnie o zwiększenie dotacji na działalność.

-Przewodniczący Komisji – sądzę, że wszystkie instytucje borykają się z tym samym problemem. Będziemy dyskutować na ten temat na posiedzeniu omawiającym projekt budżetu na 2023 rok.

Ad 4.

Przyjęcie protokołu z ostatniego posiedzenia zostało odłożone na następne posiedzenie Komisji .

Ad 5.

Członkowie Komisji zwiedzili ekspozycję poświęconą przede wszystkim strajkowi w kopalni w grudniu 1981 r. oraz oporowi Polaków wobec systemu komunistycznego w latach 80. XX wieku. Jednym z najważniejszych eksponatów prezentowanych na wystawie stałej jest czołg T-55, ponieważ tego typu czołgi brały udział w pacyfikacji strajku w kopalni „Wujek” – 16 grudnia 1981 r. Pojazd został użyczony Śląskiemu Centrum Wolności i Solidarności przez Ministerstwo Obrony Narodowej. Żołnierze Batalionu Czołgów w Czarnem, z 2 Brygady Zmechanizowanej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Złocięncu, przywrócili czołgowi wygląd z 1981 r.

Na tym posiedzenie komisji zakończono .

Protokół sporządziła ;

Beata Zaczyńska

Przewodniczący Komisji Edukacji, Nauki i Kultury

Piotr Czarnynoga